

U s t a w a

z dnia

**obowiązująca dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem
Xięstwem Krakowskiem,**

dotycząca się

pokrycia kosztów na budowę i utrzymanie zabudowań kościelnych i parochyalnych wyznania katolickiego, tudzież na sprawienie kościelnych aparatów, sprzętów i innych potrzeb.

---

§. 1.

Koszta na budowę i utrzymanie zabudowań kościelnych i parochyalnych, koszta najmu, tudzież koszta na sprawienie kościelnych aparatów, sprzętów i innych potrzeb, ponosić mają przedewszystkiemi ci, którzy do tego obowiązani są na mocy fundacyi, umowy, albo téż z innego tytułu prawnego. Tytuł zobowiązania stanowi o rodzaju i rozmiarze prestacyi.

§. 2.

Jeżeli i o ile takie zobowiązanie nie da się wykazać, ma być na pokrycie tych kosztów użyte najprzód rozrządzalny dochód dotyczącego kościoła, i jeżeli szczegółowy jaki układ nie stoi temu na przeszkodzie, także takiż dochód należących do tegoż kościołów filialnych.

Może téż być, zachowując przytém istniejące przepisy o sprzedaży i obciążaniu dobra kościelnego, użytym majątek zakładny tych kościołów, o ile tenże nie ma już innego przeznaczenia, i nie jest potrzebnym do pokrycia innych z dochodu majątku kościelnego opędzić się mających wydatków.

§. 3.

Reperacye parochyalnych budynków mieszkalnych i gospodarczych, spowodowane winą, niedbalstwem lub opieszałością parocha, jego domowników lub sług, ma tenże paroch sam ponosić.

§. 4.

Mniejsze wydatki, które każdy czynszownik z własnego opędzać ma, jako to na opłatę kominiarzy, na wstawienie kilku szyb, lub na naprawę pieców, drzwi, zamków i. t. p., ma przy parochyalnych budynkach mieszkalnych i gospodarczych paroch kościoła także sam ponosić.

§. 5.

Parochowie, których kangrua pokrytą jest z dochodów probostwa, obowiązani są z własnych funduszków ponosić kosztą budowli i utrzymania zabudowań gospodarczych, znajdujących się w należących do ich dotacyi dobrach, częściach dóbr lub odrębnych folwarkach.

§. 6.

Do reszty wydatków budowniczych przy tych zabudowaniach mają parochowie kościoła wtedy tylko się przyczyniać, jeżeli wykazany roczny dochód z ich probostwa przenosi kwotę 500 złr. wal. anstr.

§. 7.

W miarę jak ta nadwyżka dochodu wynosi mniej jak 100, 200, 300, 400, 500, 600, 700 lub 800 złr. wal. austr., lub też dosięga kwoty 800 złr., mają parochowie ponosić dziesiątą, dziewiątą, ósmą, siódmą, szóstą, piątą, czwartą lub trzecią część, albo też połowę, nigdy zaś większą część tych wydatków, pozostających po potrąceniu kosztów na roboty piesze i ciągłe, które nie mają być pokryte sposobem w §§. 1. do 5. wyrażonym.

§. 8.

Parochowie mogą przypadającą na nich należność niszczać w ratach rocznych, które jednak nie mogą wynosić mniej jak trzecią część nadwyżki dochodu w §. 7. wymienionej. W tym razie ma w celu zabezpieczenia należności być wystawionym z zachowaniem istniejących przepisów odpowiedny dokument.

§. 9.

Do opędzenia wydatków, przy zastosowaniu powyższych postanowień (§§. 1. — 8.) nie pokrytych, ma być przedewszystkiem patron pociągniętym.

Tenże ma, o ile specjalne tytuły prawne nie innego nie stanowią, przyjąć na siebie szóstą część wydatku, pozostającego do pokrycia po otrąceniu wpływów z majątku kościoła i z dochodu probostwa, tudzież wartości robót pieszych i ciągłych.

§. 10.

Posiadacz majątku, do którego przywiązane jest prawo patronatu, ma bez względu na wyznanie, do którego należy, wypełniać obowiązki patronowi niniejszą ustawą nałożone.

Biskup jedynie z tego powodu, iż jakowe probostwo niezawisłe od prezentacyi nadaje, nie może być zobowiązanym do powinności patrona.

§. 11.

Duchowne korporacje mają przy wcielonych sobie parochiach, o ile mniejszego zobowiązania nie ndowodnią, ponosić połowę kosztów w §. 1. wymienionych po otrąceniu wartości robót pieszych i ciągłych.

§. 12.

Wydatki nie pokryte, przez wpływy w poprzedzających postanowieniach oznaczone, mają być opędzane przez należące

do parafii obszary dworskie i gminy, i te przez te ostatnie stosownie do postanowień V. rozdziału ustawy gminnej, zazwyczaj w ten sam sposób, jak inne potrzeby gminne. Jeżeli w tym celu okaże się potrzeba rozłożenia wydatku na gminę, natenczas ma nastąpić rozdział tegoż tylko na członków gminy należących do obrządku dotyczącego kościoła katolickiego, w miarę opłacanych przez nich podatków stałych.

§. 13.

Jeżeli do kościoła przydzielonych jest kilka gmin miejscowych, obszarów dworskich lub części tychże, natenczas należy, jeżeli inna umowa nie stanie, rozłożyć potrzebny wydatek stosunkowo do podatków stałych, uiszczanych przez należące do parafii obszary dworskie lub części tychże, tudzież przez należących do tegoż kościoła członków do parafii wcielonych gmin.

§. 14.

Jeżeli obszar dworski stanowi własność skarbu Państwa, funduszu publicznego lub jakiegoś stowarzyszenia i leży w obrębie parafii kilku kościołów katolickich (tego samego lub różnych obrządków), natenczas należy przy wymiarze kwoty, z którą obszar ten dworski do każdego z tych kościołów konkurować ma, przyjąć za podstawę tę kwotę podatkową, jaka wyniknie z zestawienia ilości parafian każdego z tych kościołów do liczby ogólnej parafian swych kilku kościołów katolickich.

§. 15.

Do załatwiania spraw konkurencyjnych kilku gmin lub obszarów dworskich ma być złożonym komitet. Komitet ten składa się z 5 członków, których przełożeni dotyczących do konkurencji obowiązanych gmin i zawiadowcy obszarów dworskich bezwzględną większością głosów na lat 6 wybierają.

Wszyscy członkowie sprawują czynność tę bezpłatnie, a połączone z nią wydatki w gotówce mają im być zwrócone.

§. 16.

Komitet jest dla spraw konkurencji kościelnej organem uchwalającym i nadzorującym.

Tenże ustanawia preliminarz i załatwia rachunki roczne, uchwały jego zapadają bezwzględną większością głosów i są dla interesowanych gmin i obszarów dworskich obowiązującymi.

§. 17.

Komitet wybiera z pośród siebie przewodniczącego na organ wykonawczy. Tenże wygotowuje preliminarz, składa rachunki i utrzymuje kasę, do której drugi klucz ma mieć jeden z członków komitetu. Każdej gminie i każdemu obszarowi dworskiemu przysługują prawo wglądać w załatwione rachunki.

§. 18.

Na zażalenia gmin i obszarów dworskich przeciw rozporządzeniom komitetu rozstrzyga Wydział krajowy. Co do terminu odwołania się, co do prawa Rządu nadzorowania ko-

mitetu, tudzież co do rozwiązywania tegoż, obowiązują przepisy §§. 97., 100., 101. i 105. ustawy gminnej.

§. 19.

Kościóły filialne i zabudowania mieszkalne exponowanych przy tychże duchownych mają, jeżeli inne prawne zobowiązania nie istnieją, przy pomocy rozporządzalnego majątku kościelnego ci zbudować i utrzymywać, w których interesie te kościóły i zabudowania mieszkalne istnieją.

Okoliczność ta nie uwolni ich wszakże, wyjąwszy gdy stanie osobna umowa od obowiązku konkurowania do wydatków na kościół i budynki parafialne. (§. 1.)

§. 20.

Jeżeli z służbą organisty lub diaka połączone jest wolne pomieszkanie, natenczas obowiązują co do tegoż zbudowania i utrzymania przepisy niniejszej ustawy.

Jeżeli organista lub diak jest oraz nauczycielem szkoły, natedy mają wydatki na należące mu pomieszkanie, o ile obopólny obowiązek konkurencyi szkolnej i kościelnej nie jest jeszcze ustanowionym, lub nie przyszła do skutku umowa, być ponoszone w równych częściach przez obydwie strony do konkurencyi obowiązane.

§. 21.

Władza polityczna ma na żądanie władzy kościelnej lub stron do konkurencyi obowiązanych objąć zwiérzchne kierownictwo nad budowlami kościołów i budynków parochyalnych.

§. 22.

Wszelkie przepisy, tyczące się przedmiotu tą ustawą objętego, pozostają w swój mocy, o ile nie są zmienione niniejszą ustawą.
